

Το κακό με τις συμφορές είναι πως έρχονται συνήθως απροειδοποίητα. Δεν υπάρχουν σκυλιά που να ουρλιάζουν την αυγή προαναγγέλλοντας την ημερομηνία του θανάτου μας, γι' αυτό και, όταν ξημερώνει, δεν ξέρει ποτέ κανείς αν τον περιμένει μια μέρα ρουτίνας ή καταστροφής. Η συμφορά είναι μια τέταρτη διάσταση που προσκολλιέται στη ζωή μας σαν σκιά· οι περισσότεροι καταφέρνουμε και ζούμε ξεχνώντας πως είμαστε εύθραυστοι και θνητοί, μερικοί όμως δεν ξέρουν να προστατευτούν απ' το φόβο της αβύσσου. Η Θάρθα έμοιαζε μ' αυτούς, τους τελευταίους. Ήξερε από πάντα πως οι ατυχίες μάς πλησιάζουν με σιωπηλά και ύπουλα βήματα.

Εκείνη τη μέρα η Θάρθα ξύπνησε πριν χτυπήσει το ξυπνητήρι και κατάλαβε αμέσως πως ήταν ανήσυχη. Ήταν ένα συναίσθημα που γνώριζε καλά, το 'νιωθε συχνά, κυρίως τα πρωινά, όταν πρωτοξυπνούσε, μόλις έβγαινε απ' την αιώρηση των ονείρων. Γιατί χρειάζεται να έχεις μια σχετική πίστη στον κόσμο και στον εαυτό σου, για να υποθέσεις πως η καθημερινότητα βρίσκεται ακόμα εκεί, πίσω απ' τα κλειστά σου βλέφαρα, περιμένοντας υπομονετικά να συνέλθεις. Εκείνη τη μέρα όμως η Θάρθα δεν την πολυεμπιστευόταν τη ζωή· παρέμεινε λοιπόν με τα μάτια κλειστά, αποφεύγο-

ντας να δει και να κοιτάξει. Ήταν ξαπλωμένη ανάσκελα, ζαβλακωμένη, χωρίς να έχει ακόμη ανασυγκροτήσει την πρωινή της προσωπικότητα, κι είχε την αίσθηση πως ο κόσμος κυμάτιζε γύρω της, ασταθής και τρεμουλιαστός σαν ζελέ. Ένιωσε ναυαγός, ξαπλωμένη πάνω σε σωσίβια λέμβο που έπλεε σε μια θάλασσα γεμάτη καρχαρίες. Πήρε λοιπόν τη ριζική απόφαση να μην ανοίξει τα μάτια προτού η κατάσταση σταθεροποιηθεί. Πολλές φορές η επιστροφή στη ζωή ήταν δύσκολο ταξίδι.

Απ' το εξωτερικό σκοτάδι ακούστηκε ένα υπόκωφο βογγητό και η Θάρθα έσφιξε περισσότερο τα βλέφαρα. Ναι, όντως, ήταν ένας θρήνος σχεδόν ζωώδης, ένα βραχνό παράπονο. Τώρα το ξανάκουγε. Έντονα μουρμουρητά, πιχχτά παραμιλητά, έπειτα μια βροχή αναστεναγμών. Αμέσως μετά ξύλα που τρίζουν, σαν ιστιοφόρο που το ταρακουνά ο άνεμος. Οι φωνές κάποιου άντρα. Μουγκρητά. Ηχηρά χτυπήματα σάρκας πάνω σε σάρκα και άλλα ρυθμικά τριξίματα. Σε λίγα μόλις μέτρα απ' τα κλειστά μάτια της Θάρθα, απ' το κρεβάτι της Θάρθα, απ' το υπνοδωμάτιο της Θάρθα, ένα ζευγάρι μάλλον έκανε έρωτα. Μπορεί να έπιαναν και παιδί. Ωραία ώρα βρήκαν, σκέφτηκε, δύσπιστη κι ενοχλημένη. Απ' την άλλη μεριά του τοίχου η ζωή θριάμβευε, κι η Θάρθα αναδυόταν βαριά από μια θάλασσα ζελατίνας. Ο θόρυβος των κορμιών επέμενε, όλη αυτή η υπερβολή, αυτός ο πλαδαρός σαματάς. Υποβιβασμένη σ' αυτό το γειτονικό νταβαντούρι, αναλυμένη σε τριψίματα και βογγητά, η σεξουαλική πράξη τής φάνηκε γελοία και παράλογη. Ένα είδος μυϊκής σύσπασης, σκέτη γυμναστική. Η διαπεραστική στριγκλιά του ξυπνητηριού συνέπεσε με την τελική κραυγή των δύο εραστών. Εκνευρισμένη, η Θάρθα άνοιξε αργά το ένα μάτι, ύστερα το άλλο.

Το πρώτο πράγμα που αντίκρουσε ήταν το ξυπνητήρι.

Μαύρο, τετράγωνο, πλαστικό, άκακο. Ρουθούνιζε ακόμα δείχνοντας 8:02, ήταν όμως εξημερωμένο, εύκολα το αγνοούσε κανείς. Ανακουφισμένη απ' αυτό το ακίνδυνο θέαμα, η Θάρθα άφησε το βλέμμα της να πλανηθεί στο χώρο. Μες στο ημίφως του χειμωνιάτικου πρωινού αναγνώρισε την άσχημη, καφετιά αλουμινένια κάσα του παράθυρου, τα ξεθωριασμένα γκριζωπά κουρτινάκια, την εντοιχισμένη ντουλάπα, μια ατσούμπαλη καρέκλα, το κομοδίνο με το πορτατίφ του, μερικά λιτά ραφάκια. Πολύ απρόσωπα όλα, σαν σε δωμάτιο ξενοδοχείου· ή σε κρεβατοκάμαρα επιπλωμένου διαμερίσματος, ό,τι ακριβώς ήταν δηλαδή. Η Θάρθα αναπαρέστησε με το νου της το σαλόνι: τον σκουροπράσινο καναπέ, το στρογγυλό τραπέζι από ξύλο κακής ποιότητας, τρεις καρέκλες που πήγαιναν σετ μ' αυτήν που είχε στο υπνοδωμάτιο, έναν μπουφέ υπερβολικά μεγάλο για το μέγεθος του χώρου. Δεν υπήρχε ούτε ένα κάδρο, ούτε μια αφίσα, ούτε καν ένα ημερολόγιο σ' ολόκληρο το σπίτι. Ούτε διακοσμητικά αντικείμενα, ανθοδοχεία, τασάκια. Εκτός από τον φορητό υπολογιστή, πάνω στο τραπέζι, κι από μερικά βιβλία σπαρμένα εδώ κι εκεί, δεν υπήρχαν άλλα προσωπικά σημάδια στο δωμάτιο. Θα 'λεγε κανείς πως είχε μόλις μετακομίσει, αλλά η αλήθεια είναι πως ζούσε ήδη δυο χρόνια σ' αυτό το σπίτι. Της Θάρθα της άρεσε να είναι έτσι ο κόσμος της, ασαφής, στοιχειώδης, χωρίς μνήμη, γιατί, όσο να 'ναι, υπάρχουν αναμνήσεις που πληγώνουν σαν σφαίρες αυτόχειρα.

Συνοφρυωμένη, με μια κίνηση παραίτησης άναψε το πορτατίφ. Απεχθανόταν να χρησιμοποιεί το ηλεκτρικό τα σκοτεινά πρωινά του χειμώνα: κάτω απ' την απόκοσμη ακτινοβολία του λαμπτήρα όλα αποχτούσαν μακάβρια όψη. Κοίταξε ξανά το φωτισμένο τώρα πια αλουμινένιο παράθυρο, τα σκονισμένα κουρτινάκια, την ντουλάπα από φτηνό κοντρα-

πλακέ. Ναι, δεν χωρούσε αμφιβολία, αυτό ήταν το σπίτι της. Δεν χωρούσε αμφιβολία, η Θάρθα είχε επιστρέψει απ' τον κόσμο της νύχτας. Σταδιακά, κάνοντας ομόκεντρους κύκλους, άρχισε να αφομοιώνει τις ακριβείς λεπτομέρειες της πραγματικότητάς της. Ήταν μέρα εργάσιμη, δούλευε, έπρεπε να σηκωθεί. Ήταν χειμώνας, ίσως Χριστούγεννα, όχι, ήταν 7 Ιανουαρίου, χτες ήταν Θεοφάνεια. Οι γιορτές τελείωναν. Ήταν Τρίτη, ή Τετάρτη, όχι, ήταν σίγουρα Τρίτη, έμεναν τρεις μέρες για το Σαββατοκύριακο. Ήταν οχτώ και κάτι το πρωί, έπρεπε να 'ναι στη δουλειά στις εννιά, η εταιρεία ήταν μακριά, σ' ένα προάστιο, έπρεπε να σηκωθεί. Εργαζόταν ως επιμελήτρια και διορθώτρια σ' έναν μεγάλο εκδοτικό οίκο, ήταν τριάντα έξι χρονών και την έλεγαν Σοφία Θαρθαμάλα. Τη φώναζαν Θάρθα*. Εντάξει. Φτάνει. Δεν είχε καιρό για άχρηστες σκέψεις. Έπρεπε να σηκωθεί.

Έκλεισε το ξυπνητήρι που ξεφώνιζε ακόμα πάνω στο κομοδίνο, ανασηκώθηκε, κι έμεινε καθιστή στο κρεβάτι. Ο αέρας στο υπνοδωμάτιο προσαρμόστηκε άτσαλα στο κορμί της, σαν ζακέτα που δεν στρώνει καλά. Την ίδια ακριβώς ώρα, την ίδια στιγμή, χιλιάδες μοναχικοί άνθρωποι σηκώνονταν κι αυτοί, χωμένοι μες στο καβούκι των άδειων σπιτιών τους. Η Θάρθα ένωσε να σηκώνει το βάρος όλου του κόσμου στις πλάτες της. Αν πάθαινε ξαφνικά μια συγκοπή, και πέθαινε, θα έκαναν τουλάχιστον δυο μέρες να την ανακαλύψουν. Τώρα όμως δεν είχε καιρό να πεθάνει. Έπρεπε να σηκωθεί.

Χτύπησε τα τσόκάρά της απ' το υπνοδωμάτιο μέχρι το μπάνιο, που δεν είχε καν παράθυρο. Άναψε μια σειρά σπο-

* Το επώνυμο Zarzamala αναλύεται στο ουσιαστικό zarza (βράτος, θάμνος) και στο επίθετο malo-a (κακός) που προκειμένου για φυτά σημαίνει παρασιτικός, άχρηστος, αγκαθωτός, άσχημος, απεριποίητος.

τάκια που στεφάνωναν τον καθρέφτη και κοιτάχτηκε. Πάντα η ίδια χλομάδα, οι ίδιες βαθυγάλαζες σκιές να υπογράφουν τα μάτια. Αν και μάλλον ήταν λόγω του τεχνητού φωτισμού· μπορεί κάτω από το εκτυφλωτικό φως του ήλιου να μην είχε αυτή τη νωθρή και νοσηρή όψη. Έλεγαν πως ήταν όμορφη, ή τέλος πάντων κάποιοι το έλεγαν ακόμα, και αυτή κάποτε το είχε πιστέψει, πολύ παλιά όμως, σε μια άλλη ζωή. Τώρα νόμιζε πως ήταν απλώς περιέργη, μ' αυτόν τον ανακατωμένο θάμνο κόκκινα μαλλιά, κατάμεστο από άσπρες τρίχες, σαν πυρκαγιά που πάει να σβήσει· με τη γαλακτερή επιδερμίδα και τους μαύρους κύκλους κάτω απ' τα μάτια, και μ' αυτό το σκοτεινό βλέμμα που δεν αναγνώριζε ούτε η ίδια. Σωστός βρυκόλακας. Ήταν καιρός τώρα που δεν κατάφερε να συμφιλιωθεί με την εμφάνισή της. Αισθανόταν κάπως εξωπραγματική. Γι' αυτό και δεν ήθελε να βγαίνει ποτέ φωτογραφίες, και προσπαθούσε να μην κοιτάζεται σε καθρέφτες, βιτρίνες, γυάλινες πόρτες. Τολμούσε να αντικρύσει το είδωλό της μόνο το πρωί, κάθε πρωί, στο μπάνιο. Αντιμετώπιζε το κάτοπτρο, με τα βλέφαρα βαριά και την αλκαλική γεύση του ύπνου στο στόμα, προσπαθώντας να συνηθίσει το τωρινό της πρόσωπο. Τίποτα όμως, δεν τα κατάφερε. Εξακολουθούσε να είναι μια άγνωστη. Παρόλο που, αν το χαλοσκεφτεί κανείς, ούτε οι βρυκόλακες μπορούν να αντικρύσουν την εικόνα τους.

Στις 8:14 η Θάρθα μπήκε στο ντους. Υπήρχε κάτι στην επανάληψη των μικρών καθημερινών κινήσεων που την ανακούφιζε πολύ. Μερικές φορές της άρεσε να υπολογίζει πόσες φορές στη ζωή της θα άνοιγε τη βρύση του ζεστού νερού με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, πόσες θα έβγαζε το ρολόι της, για να το ξαναφορέσει αργότερα, πόσες θα ζούλαγε το σωληνάριο της οδοντόπαστας, θα έβαζε αποσμητικό στις μασχάλες, και θα ζέσταινε το γάλα για τον καφέ. Όλ' αυτά

τα μικροπράγματα, βαλμένα το ένα πίσω απ' τ' άλλο, έφτιαχναν τελικά κάτι που έμοιαζε με ζωή. Ήταν σαν τον εξωτερικό σκελετό της ύπαρξης, μικροσυνήθειες για να τραβάμε μπροστά, για να αντέχουμε, για να αναπνέουμε χωρίς να χρειάζεται να σκεφτούμε. Κι έτσι οι μέρες θα κυλούσαν ήρεμα μες στα ρυάκια του χρόνου, χωρίς κανένα νόημα, ευτυχώς. Τη Θάρθα δεν θα την πείραζε αν το υπόλοιπο της ζωής της περιοριζόταν σε ένα μάτσο αυτοματισμούς, σε μια λίστα ρουτινιάρικων κινήσεων, σημειωμένων στο τεφτέρι ενός βαριεστημένου γραφειοκράτη: «Την ημέρα του θανάτου της, η Σοφία Θαρθαμάλα είχε βουρτσίσει τα δόντια 41.712 φορές, κουμπώσει το σουτιέν σε 14.239 περιστάσεις, κόψει τα νύχια των ποδιών 2.053 πρωινά...». Εκείνη τη μέρα όμως, στις 8:15, μόλις άρχισε να σαπουνίζεται, συνέβη κάτι το απρόσμενο, κάτι που αναστάτωσε τη φυσική ροή των πραγμάτων: χτύπησε το τηλέφωνο. Το τηλέφωνο σπάνια χτυπούσε στο σπίτι της Θάρθα, και φυσικά ποτέ τέτοια ώρα. Έκλεισε λοιπόν τη βρύση, βγήκε απ' το μπάνιο τρώγοντας μια γλίστρα άνευ συνεπειών, άρπαξε στα γρήγορα μια πετσέτα, κι άρχισε να αφήνει πίσω της ένα βιαστικό αυλάκι νερού μέχρι που έφτασε στη συσκευή του κομοδίνου.

— Ναι;

— Σε βρήκα.

Η Θάρθα το 'κλεισε με μια απότομη κίνηση. Χωρίς καν να σκουπιστεί, μάζεψε απ' το πάτωμα το εσώρουχο που είχε βγάλει το προηγούμενο βράδυ και το φόρεσε. Μετά άρπαξε τις ίδιες μπότες, το ίδιο υφασμάτινο παντελόνι, το φαρδύ γκρι πουλόβερ, το δερμάτινο ημίπαλτο. Άνοιξε το συρτάρι του κομοδίνου, πήρε όσα λεφτά βρήκε μπροστά της και τα έριξε στην τσάντα. Το τηλέφωνο χτυπούσε ξανά, αλλά δεν το σήκωσε. Ήξερε πως, αν το έκανε, θα άκουγε πάλι την ίδια αντρική φωνή, ίσως την ίδια φράση. Σε βρήκα. Η

κλήση είχε θέσει σε λειτουργία ένα αόρατο χρονόμετρο, το ανελήθο τικ-τακ μιας αντίστροφης μέτρησης. Η Θάρθα τα έκανε όλα τόσο γρήγορα που σε τρία μόλις λεπτά από τη στιγμή που έλαβε το μήνυμα ήταν έτοιμη. Στις 8:19 έβγαί-νε απ' την πόρτα του διαμερίσματός της χωρίς να ξέρει αν θα μπορούσε να επιστρέψει, ενώ πίσω της το τηλέφωνο κουδούνιζε προκλητικά, θριαμβευτικός εισβολέας στο άδειο σπίτι.

